

**MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA OBSZARU INWESTYCYJNEGO POŁOŻONEGO NA WSCHÓD
OD MIEJSCOWOŚCI CHEŁMSKO**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO**

Autor opracowania:
mgr Jan Biernacki

Gorzów, marzec 2023

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	3
1. Podstawy formalno-prawne.....	3
2. Informacje o zawartości oraz głównych celach projektowanego dokumentu.....	3
3. Powiązania z innymi dokumentami.....	3
4. Metoda sporządzenia prognozy	4
5. Metody analizy skutków realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.....	4
6. Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.....	4
II. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE	5
1. Położenie fizyczno-geograficzne i administracyjne.....	5
2. Geologia i geomorfologia	5
3. Złoża kopalin.....	6
4. Gleby	6
5. Wody powierzchniowe	6
6. Wody podziemne.....	7
7. Klimat.....	7
8. Flora	7
9. Fauna	7
10. Obszary i obiekty chronione	8
11. Korytarze ekologiczne.....	8
12. Krajobraz	8
III. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	10
1. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	10
2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	10
3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	12
IV. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA	13
1. Powierzchnia ziemi i gleby	13
2. Wody podziemne i powierzchniowe.....	13
3. Klimat.....	15
4. Powietrze atmosferyczne.....	15
5. Różnorodność biologiczna oraz świat roślinny i zwierzęcy	16
6. Krajobraz	16
7. Zabytki i dobra materialne.....	17
8. Złoża kopalin.....	17
9. Zdrowie i warunki życia ludzi.....	17
10. Obszary i obiekty chronione	18
11. Transgraniczne oddziaływania na środowisko	19
V. ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE I KOMPENSACJA PRZYRODNICZA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ	20
1. Rozwiązania mające na zapobieganie i ograniczanie.....	20
2. Kompensacja przyrodnicza	21
VI. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W DOKUMENCIE.....	22
VII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	23
Literatura	26

I. WPROWADZENIE

1. Podstawy formalno-prawne

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko jest częścią procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru inwestycyjnego na wschód od miejscowości Chełmsko (zwany dalej „planem”), zainicjowany uchwałą Nr XL.243.2022 z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Chełmsko – część wschodnia. Sporządzenie prognozy wynika z obowiązku, jaki nakłada art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

Celem prognozy jest zidentyfikowanie potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń planu, które mogą wystąpić w środowisku, w związku z realizacją dopuszczonych w tym dokumencie przekształceń (zmian funkcji i sposobu zagospodarowania terenów). Ponadto prognoza określa możliwości zapobiegania i ograniczania potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją postanowień dokumentu.

2. Informacje o zawartości oraz głównych celach projektowanego dokumentu

Przystąpienie do sporządzenia niniejszego planu zagospodarowania przestrzennego ma na celu umożliwienie lokalizacji zabudowy produkcyjnej i usługowej. Zakres prac planistycznych będzie uwzględniał elementy określone w art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stosownie do przedmiotu planu miejscowego. Przedmiotowy plan składa się z dwóch wzajemnie ze sobą powiązanych części tekstowej oraz graficznej.

3. Powiązania z innymi dokumentami

Do opracowania niniejszej prognozy wykorzystano *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe* (Bartosz Skrzypczak, Poznań), sporządzone na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytoczna, w którym dokonano opisu struktury ekofizjograficznej i określono przydatność terenów pod zainwestowanie. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdza się, że ustalenia projektu planu dostosowane zostały do zasad i wytycznych określonych w opracowaniu ekofizjograficznym. Ponadto przy pracach projektowych kierowano się ustaleniami i wytycznymi zawartymi w innych dokumentach. Należą do nich w szczególności:

- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego wraz z planami zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Zielona Góra i Gorzów Wlkp. (Uchwała Nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 kwietnia 2018 r.),*
- *Program ochrony środowiska dla gminy Przytoczna.*

4. Metoda sporządzenia prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera ocenę hipotetyczną, która oparta jest na założeniu pełnej realizacji ustaleń planu, w wielkości i skali maksymalnej, na jakie plan pozwala. W rzeczywistości plan określa jedynie ramy dla przekształceń i możliwości zmian zagospodarowania, które w okresie jego obowiązywania nie zawsze zostaną wykorzystane. Przyjęta metoda składała się z następujących etapów pracy:

- rozpoznanie i opis stanu środowiska przyrodniczego na podstawie opracowania ekofizjograficznego;
- analiza dostępnych materiałów kartograficznych, inwentaryzacyjnych, raportów z zakresu ochrony przyrody, ochrony środowiska, obejmujących obszar gminy;
- zapoznanie się z projektem planu, analiza zapisów planu;
- identyfikacja i ocena wpływu rozwiązań planistycznych na środowisko;
- sformułowanie propozycji ograniczających wpływ skutków ustaleń planu na środowisko.

5. Metody analizy skutków realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

Kontrole i monitoring poszczególnych komponentów środowiska będą wykonywane w ramach przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz prawa lokalnego. Pośrednio oceny zmian w środowisku na skutek realizacji ustaleń planu dokonywane będą w dokumentach takich jak np. *Program ochrony środowiska* czy *Program gospodarki odpadami*. Nie proponuje się specjalnego monitoringu skutków realizacji ustaleń projektu planu na środowisko w niniejszym dokumencie.

W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska oraz w zakresie zagrożenia i uciążliwości dla ludzi odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a także Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkie Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne.

6. Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Złożoność zjawisk przyrodniczych oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych mogą stanowić utrudnienie przy sporządzaniu prognoz oddziaływania na środowisko. Jednakże, podczas opracowywania niniejszej prognozy nie napotkano żadnych trudności ani luk w stanie współczesnej wiedzy, mogących wpłynąć na opis stanu środowiska oraz ocenę oddziaływań skutków realizacji ustaleń przedmiotowego dokumentu.

II. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

1. Położenie fizyczno-geograficzne i administracyjne

Obszar objęty planem zlokalizowany jest w gminie Przytoczna, obręb ewidencyjny Chełmsko. Zgodnie z podziałem administracyjnym gmina Przytoczna znajduje się w województwie lubuskim, we wschodniej części powiatu międzyrzeckiego. Obszar objęty zajmuje powierzchnię ok. 141 ha.

Obszar opracowania zlokalizowany jest w granicach mezoregionu *Pojezierze Poznańskie*. Ograniczają je Bruzda Zbąszyńska na zachodzie i Poznański Przełom Warty na wschodzie. Średnio teren wznosi się na wysokość 75-100 m n.p.m. z kulminacją w postaci Góry Moraskiej (154 m n.p.m.) w północnej części Poznania. W części północnej mezoregionu znajdują się równoleżnikowe moreny czołowe fazy poznańskiej zaś na południowym zachodzie przebiega południkowo glacijotektoniczny Wał Lwówecko-Rakoniewicki.

2. Geologia i geomorfologia

Najstarsze utwory stwierdzone na omawianym obszarze pochodzą z trzeciorzędu (paleogen i neogen) i reprezentowane są przez osady eoceńskie, oligoceńskie, miocene i plioceniczne. Sedymentacje osadów pliocenicznych (eocen i oligocen) rozpoczynają warstwy mosińskie dolne, reprezentowane przez intensywnie zielone piaski kwarcowo-glaukonitowe, zwykle drobnoziarniste, miejscami ilaste lub mułkowate, w spągu miejscami różnoziarniste, lekko wapniste. Cały kompleks utworów paleogenu osiąga miąższość około 40 m. Utwory neogenu (miocenu i pliocenu) rozpoczynają osady miocenu dolnego. Są to piaski, mułki i ropy warstw dąbrowskich i rawickich o miąższości około 30 m. Wyżej zalegają osady ilasto-piaszczyste z wkładkami węgla brunatnego – warstwy ścinawskie, o miąższości około 40 m. W miocenie środkowym powstały piaski, ropy, mułki oraz warstewki węgla brunatnych warstw pawłowickich, adamowskich, środkowopolskich oraz poznańskich dolnych, o sumarycznej miąższości dochodzącej do 60 m, zaburzone glacijotektonicznie. Miocen środkowy – pliocen reprezentowany jest przez ropy, mułki i piaski warstw poznańskich górnych, o miąższości do kilkunastu metrów. Miąższość osadów neogenu dochodzi do 180-240 m. Na powierzchni terenu odsłaniają się tylko utwory czwartorzędowe. Osady zlodowaceń południowopolskich zachowały się jedynie w obniżeniach terenu, zwłaszcza w rynnach erozyjnych, gdzie ich miąższość dochodzi do 100 m, natomiast na obszarach wysoczyzn zostały zerodowane. Utwory zlodowaceń środkowopolskich występują szerzej na badanym obszarze. Osadziły się wtedy piaski i żwiry wodnolodowcowe (dolne), zróżnicowane gliny zwałowe, tworzące dość jednolita pokrywę o wyrównanej miąższości kilkunastu metrów, piaski i żwiry akumulacji szczelinowej, ropy zastoiskowe i piaski i żwiry wodnolodowcowe (górne). Łączna miąższość tych osadów dochodzi do kilkudziesięciu m. Osady zlodowaceń północnopolskich są najlepiej odsłonięte. Ich miąższość dochodzi do ponad 30 m. Są to piaski i żwiry wodnolodowcowe (dolne), mułki zastoiskowe, piaski i żwiry akumulacji szczelinowej, gliny zwałowe, piaski lodowcowe, piaski i żwiry ozów, piaski terasów kemowych, piaski i żwiry kemów, piaski i żwiry wodnolodowcowe (górne) oraz piaski i żwiry rzeczne terasów nadzalewowych 17,0-20,0, 13,0-15,0, 8,0-10,0 i 4,0-6,0 m n. p. rzeki.

Utwory oligocenu, miocenu i czwartorzędu (zwłaszcza starszych zlodowaceń) są silnie zdeformowane glacitektonicznie – sfałdowane, a nawet złuskowane. Jako osady czwartorzędu nierozdzielonego opisano piaski i mułki jeziorne występujące w podłożu torfowisk, piaski ze żwirami i głazikami zwietrzelinowe, piaski i gliny deluwialne, piaski stożków napływowych, piaski rzeczne terasów zalewowych 2,0-5,0 m n.p. rzeki oraz piaski eoliczne. Najmłodsze osady – holoceńskie, to mułki i mułki torfiaste, miejscami z domieszką piasków (mady), namuły, kreda jeziorna, gytie i torfy. Ich miąższość rzadko przekracza kilka metrów.

3. Złoża kopalin

Na analizowanym terenie nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych.

4. Gleby

Gleby gminy Przytoczna wykształciły się na skałach akumulacji rzecznej, lodowcowej i wietrznej w zależności od ukształtowania terenu, stosunków wodnych i litologii terenu. Głównie są to piaski różnej granulacji, gliny zwałowe, łąy, torfy oraz muły. Gleby pod względem bonitacji są znacznie zróżnicowane. Większą część gminy pokrywają gleby o niskiej bonitacji V i VI klasa bonitacji – 56,2% gruntów ornych i 43,9% użytków zielonych. Gleby najwyższej jakości, I klasa bonitacyjna, na terenie gminy nie występują. Użytki rolne zajmują ok. 50% obszaru gminy o strukturze niejednolitej poroździelane kompleksami leśnymi. Wskaźnik przydatności jest niski i wynosi 56,3 pkt. IUNG (średnia krajowa 66,6). Na omawianym obszarze gleby są przekształcone antropogenicznie, wykorzystywane rolniczo. Tworzą one fragmenty mniejszych i większych, wzajemnie przenikających się powierzchni.

5. Wody powierzchniowe

W obszarze opracowania nie występują płynące i stojące wody powierzchniowe. Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* obszar planu położony jest w obrębie JCWP nr RW60002118779 *Warta od Kamionki do Obry*. Jednolite części wód powierzchniowych stanowią podstawowy element podziału hydrograficznego obszaru dorzecza i tym samym procesu planowania w gospodarowaniu wodami. JCWP zostały zidentyfikowane m.in. w celu umożliwienia dokładnego opisu ich charakterystyki oraz określenia ich obecnego stanu, określenia dla ich typów warunków referencyjnych (tzw. wzorca dobrego stanu), określenia celów środowiskowych oraz wyznaczenia działań służących osiągnięciu zakładanych celów środowiskowych. Państwowa służba hydrogeologiczna przygotowując *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* zidentyfikowała potencjalne presje na wody powierzchniowe oraz zweryfikowała je pod kątem wyników monitoringu wód powierzchniowych, w efekcie czego stwierdzono, iż JCWP *Warta od Kamionki do Obry* jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Stwierdzone zagrożenie, nie ma żadnego związku z planowanym zagospodarowaniem przestrzennym na przedmiotowym terenie.

6. Wody podziemne

Wody podziemne obszaru gminy Przytoczna należą do szczecińskiego rejonu hydrogeologicznego, w którym głównym poziomem użytkowym są czwartorzędowe piaski i piaski ze żwirem, zalegające na głębokości od kilku do ok. 70 m, o miąższości do 40 mb. Lokalnie brak jest warstwy wodonośnej. Wydajność studzien z tego poziomu wynosi od kilku do 70 m³/h. Trzeciorzędowy poziom użytkowy znajduje się na głębokości 50 – 180 m. Posiada miąższość od 10 do 35 mb. Wydajność wynosi na ogół od 10 do 65 m³/h.

Według *Mapy obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce, wymagających szczególnej ochrony* (Kleczkowski i inni, 1990) obszar objęty opracowaniem znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* mpzp jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 41 (PLGW 6500041).

7. Klimat

Klimat na obszarze gminy jest łagodny, umiarkowanie ciepły. Ma charakter przejściowy, pomiędzy oceanicznym i kontynentalnym z przewagą oceanicznego. Na klimat znaczny wpływ mają także masy powietrza. Aż 70% przepływających mas powietrza stanowi polanomorskie. Przytoczna jest gminą ze znaczącymi opadami deszczu. Nawet podczas najbardziej suchych miesięcy występuje tam sporo opadów. Średnia roczna temperatura wynosi 8.8 °C. Średnio roczne opady to 552 mm. Najsuchszym miesiącem jest luty. Występują w tym czasie opady na poziomie 28 mm. Większość opadów przypada na lipiec, średnio 71 mm. Średnia temperatura 19.2 °C sprawia, że lipiec jest najcieplejszym miesiącem w roku. Styczeń jest najzimniejszym miesiącem, z temperaturami w okolicach - 2.8°C. Pomędzy najbardziej suchym i najbardziej mokrym miesiącem, jest różnica wielkości 43 mm opadu. Roczna amplituda wynosi 22.0 °C. Na obszarze gminy dominują wiatry z kierunków zachodnich.

8. Flora

Analizowany teren obejmuje grunty o powierzchni ok. 141 ha, na które zgodnie z ewidencją gruntów dominują grunty orne R (średnich i słabych klas) i nieużytki N. Agrocenozy pól uprawnych podlegają intensywnemu zagospodarowaniu, w związku z czym w znikomym stopniu rozwija się na nich roślinność spontaniczna.

Uprawom towarzyszą pospolite gatunki roślin tworzące ubogie zbiorowiska roślinności segetalnej z klasy *Stellarietea mediae*. Do często notowanych gatunków segetalnych należą rumianek bezpromieniowy *Matricaria discoidea*, chaber bławatek *Centaurea cyanus*, tasznik pospolity *Capsella bursa pastoris*, fiołek polny *Viola arvensis*, skrzyp polny *Equisetum arvense*, przetacznik perski *Veronica persica*, miotła zbożowa *Apera spica venti*, chaber bławatek *Centaurea cyanus*.

9. Fauna

Fauna opisywanego obszaru jest stosunkowo uboga zarówno gatunkowo jak i ilościowo. Ma na to wpływ niska różnorodność siedlisk i składu gatunkowego roślin

oraz bliskie sąsiedztwo ciągów komunikacyjnych generujących oddziaływania akustyczne. Generalnie fauna analizowanego terenu jest dość typowa dla otwartych obszarów upraw rolnych i położonych w pobliżu terenów zalesionych.

Na przedmiotowym terenie spotkać można pospolicie występujące w całym kraju gatunki ssaków, a wśród nich jeże, krety, wiewiórki, ryjówkowate, lisy, kuny leśne, myszy, tchórze, dziki. Obecność w bezpośrednim sąsiedztwie mpzp terenów leśnych skutkuje występowaniem na przedmiotowych gruntach żerujących saren. Awifaunę analizowanego obszaru w dużej mierze stanowią ptaki związane z siedliskami rolniczymi. Grupę tę reprezentuje: skowronek, pliszka żółta, potrzuszcz, kuropatwa, przepiórka, bażant. W strefie ekotonowej lasów występujących wzdłuż południowej i północnej granicy planu spotkać można: dzięcioły, sikory, pełzacz, sójkę i kowalika.

Pod względem bioróżnorodności fauna obszaru objętego opracowaniem nie wyróżnia się na tle lokalnych i regionalnych walorów przyrodniczych.

10. Obszary i obiekty chronione

Na obszarze objętym planem nie występują obszarowe i punktowe formy ochrony przyrody. W odległości ok. 4km na południowy wschód od granic planu występują:

- Pszczewski Park Krajobrazowy,
- obszar specjalnej ochrony ptaków „Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry” (PLB080005),
- obszar o szczególnym znaczeniu dla wspólnoty „Rynna Jezior Obrzańskich” (PLH080002).

Z kolei w kierunku północnym ok. 3km zlokalizowane są:

- obszar chronionego krajobrazu „Dolina Warty i Dolnej Noteci”,
- Obszar specjalnej ochrony ptaków „Puszcza Notecka” (PLB300015).

11. Korytarze ekologiczne

Istotą tworzenia sieci połączeń przyrodniczych jest zapewnienie łączności pomiędzy poszczególnymi obszarami, zarówno wchodzącymi w skład sieci Natura 2000, jak i innych o wysokiej wartości przyrodniczej. Poszczególne obszary nie są w stanie utrzymać swojej różnorodności gatunkowej i genetycznej, jeśli nie zostanie zapewniona ich wzajemna łączność umożliwiająca przemieszczanie się osobników oraz wymianę genów.

Analizowany obszar ze względu na antropogeniczne przekształcenia skutkujące niską bioróżnorodnością położony jest poza siecią lokalnych i ponadlokalnych korytarzy ekologicznych.

12. Krajobraz

Krajobraz opracowania ma charakter otwarty i należy do typu antropogeniczno – biologicznego ukształtowanego głównie w wyniku rolniczej działalności człowieka.

Obszar objęty opracowaniem posiada powtarzalne ukształtowanie cechujące się równinną rzeźbą terenu oraz dużą rozległość widokową, nieznacznie ograniczoną poprzez elementy tła. Istotnym elementem krajobrazu tworzącym przesłony są lasy na wschód od

granic planu zadrzewienia liniowe zlokalizowane wzdłuż drogi krajowej nr 24 oraz drogi w kierunku Chełmska od skrzyżowania z drogą krajową nr 24.

Na analizowanym terenie nie występują zauważalne akcenty dysharmonizujące krajobraz. Generalnie walory krajobrazowe obszaru planu są przeciętne. Wyraźnie widoczne w krajobrazie kompleksy leśne mają istotne znaczenie w kształtowaniu warunków widokowych tego terenu.

III. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W wyniku przeprowadzonej analizy ocenia się, że istniejący w granicach obszaru opracowania sposób użytkowania powierzchni ziemi nie jest szczególnie niekorzystny dla zasobów przyrody i zasobów fizjonomicznych krajobrazu. Obszar opracowania nie zawiera podmiotów gospodarczych uciążliwych dla środowiska, które mogłyby mieć negatywny wpływ na warunki rozwoju flory i bytowania fauny. Prognozowane zmiany w środowisku przyrodniczym w związku z dotychczasowym użytkowaniem i zagospodarowaniem analizowanych terenów, jak i z możliwością jego intensyfikacji, nie będą miały charakteru gwałtownych przekształceń, przy założeniu, że nie wystąpią żadne dodatkowe czynniki degradujące w stosunku do już istniejących. W chwili obecnej przedmiotowy obszar opracowania ma charakter rolniczy. Przy utrzymaniu obecnych form użytkowania terenu nie przewiduje się wystąpienia istotnych zmian w środowisku omawianych obszarów. Generalnie przy stosowaniu zasad dobrych praktyk rolniczych analizowany teren powinien zachować względną równowagę ekologiczną.

2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Wskutek realizacji ustaleń planu generalnie nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, który powodowałby istotne skutki przestrzenne wykraczające poza jego granice. Pewne uciążliwości, które na skutek realizacji ustaleń planu mogą wystąpić okresowo na przedmiotowym terenie, nie będą wpływały istotnie na stan środowiska. Przewidywane oddziaływania, które będą wywoływały skutki niekorzystne dla środowiska, nie spowodują długotrwałych i znaczących oddziaływań na środowisko.

Oddziaływania ze strony produkcji rolnej

Jednym z głównych źródeł antropogenicznych oddziaływań na środowisko obszaru planu jest uprawa prowadzona na gruntach ornych. Rolnicze wykorzystanie ziemi obejmuje swoim oddziaływaniem znaczny obszar i jest przyczyną m.in. synantropizacji roślinności, degradacji struktury ekologicznej terenu, a także wpływa na specyfikację krajobrazu, zmieniając go w kierunku krajobrazu rolniczego. Rolnictwo ma także wpływ na erozję glebową, a prowadzone zabiegi agrotechniczne oraz dobór roślin uprawnych mają wpływ na stan gleb. Rośliny wieloletnie, w tym trawy, zabezpieczają przed splywem powierzchniowym i wymywaniem gleb. Jednakże źle prowadzona gospodarka rolna, w tym przenawożenie gruntów ornych mineralnymi nawozami azotowymi wpływa negatywnie na gleby. Chemiczne zanieczyszczenie gleb prowadzi do ich zakwaszenia, naruszenia równowagi jonowej, a zwłaszcza nagromadzenia związków chemicznych czynnych biologicznie. Środki chemiczne wykorzystywane w celu nawożenia gleby, jak również środki ochrony roślin, zubażają, wyjaławiają oraz pogarszają jakość gleb. Dodatkowo degradacja gleb może następować wskutek nadmiernego zakwaszenia oraz zubożenia w podstawowe składniki

pokarmowe roślin: fosfor, potas, magnez, a także zanieczyszczenia metalami ciężkimi. W efekcie rozwój roślin zostaje ograniczony i następuje obniżenie wielkości plonów.

Dodatkowo intensywne prace polowe na użytkach zielonych oraz obsiew szlachetnymi gatunkami traw i stosowanie środków ochrony roślin, powoduje drastyczne ubożenie bogactwa florystycznego łąk. Odrębny problem stanowi związane z działalnością rolniczą jesienne i wiosenne wypalanie traw i ściernisk, szczególnie niebezpieczne ze względu na zagrożenie pożarowe, jak również dla funkcjonowania ekosystemów łąk i pól. Skutkami wypalania traw są: obniżanie wartości plonów, zwiększanie podatności gleby na erozję warstwy próchnicznej, zabijanie owadów i drobnych ssaków, niszczenie miejsc lęgowych ptaków, a także pożary zarówno budynków jak i lasów.

Zanieczyszczenia atmosferyczne

Warunki aerosanitarne na terenie gminy Przytoczna oraz jednocześnie na obszarze analizowanego mpzp stanowią wypadkową emisji pochodzenia lokalnego i napływowego. Źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza można podzielić ogólnie na:

- punktowe – duże zakłady,
- powierzchniowe – tzw. niska emisja (kotłownie lokalne, zakłady rzemieślnicze, paleniska domowe),
- liniowe – ciągi komunikacyjne, a w szczególności droga krajowa nr 24 Skwierzyna – Pniewy.

O jakości powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich ww. źródeł z uwzględnieniem przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze.

Na jakość powietrza w gminie Przytoczna ma wpływ sposób zabudowy terenu i pora roku. W gęściej zabudowanych miejscach dochodzi do słabej wymiany mas powietrza i kumulowania się zanieczyszczeń. Jakość powietrza pogarsza się w miesiącach zimowych, w sezonie grzewczym, gdzie oprócz niewielkiej emisji ze źródeł komunikacyjnych występuje emisja ze źródeł spalania paliw, szczególnie stałych. Na analizowanym terenie skala problemu ma wymiar wyłącznie lokalny, a oczyszczaniu powietrza sprzyja dobre przewietrzanie terenów otwartych oraz sąsiedztwo zieleni leśnej.

Hałas

Na terenie opracowania głównym źródłem hałasu jest droga krajowa nr 24. W jej bezpośrednim sąsiedztwie występuje lokalne pogorszenie warunków akustycznych. Na poziom emisji hałasu komunikacyjnego wpływają takie czynniki jak: natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, a także charakter obudowy trasy.

Przekształcenia środowiska przyrodniczego

W granicach opracowania antropopresja przyjmuje formę pośredniego lub bezpośredniego oddziaływania człowieka na środowisko przyrodnicze. Wpływ wywierany na środowisko naturalne dotyczy głównie oddziaływania rolnictwa na środowiskowe geokomponenty. Postępująca chemizacja, monokultury oraz wykorzystywanie coraz większej liczby maszyn rolniczych mają negatywny wpływ na środowisko oraz degradację gleb. Byt wielu gatunków zwierząt jest zagrożony poprzez intensyfikację produkcji rolnej. Ulepszanie metod upraw roli oraz stosowanie pestycydów prowadzi do ubożenia fauny. Ponadto monokultury oraz izolacja obszarów naturalnych lub zbliżonych do naturalnych

przyczynia się do spadku różnorodności biologicznej. Na analizowanym terenie dominują agrocenozy pól, łąk i pastwisk, które charakteryzują się znacznie niższym wskaźnikiem bioróżnorodności gatunkowej niż biocenozy naturalne. Mają mniejsze zdolności samoregulacji i są bardziej wrażliwe na działanie czynników degenerujących. Siedliskami seminaturalnymi związanymi z obszarami polnymi są śródpolne miedze, rowy oraz użytkowane łąki, które wzbogacają różnorodność biologiczną, zarówno na poziomie flory jak i fauny. Natomiast na terenach, na których zaprzestano czynnej produkcji rolnej czy użytkowania łąk, zachodzą procesy sukcesji naturalnej, widoczne w postaci zarastania przez zbiorowiska zaroślowe oraz leśne.

3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Planowane przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu w obszarze objętym analizowanym planem nie koliduje z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Podstawowym celem o randze międzynarodowej uwzględnionym podczas sporządzania planu był trwały, stabilny i zrównoważony rozwój dla osiągnięcia ładu społecznego, ekonomicznego, ekologicznego i przestrzennego.

IV. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA

1. Powierzchnia ziemi i gleby

Następstwem realizacji ustaleń zawartych w planie będzie przekształcenie gruntów rolnych na rzecz zabudowy produkcyjnej i usługowej. Ustalenia planu mogą powodować zmiany w wierzchniej warstwie litosfery i powierzchni ziemi, związane przede wszystkim z pracami ziemnymi, przygotowującymi teren na posadowienie nowej zabudowy oraz towarzyszącej jej infrastruktury technicznej (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.). Zmiany na powierzchni ziemi oraz w jej właściwościach nastąpią w wyniku intensywnych robót ziemnych, niwelacji terenu, wprowadzenia uzbrojenia terenu i nawierzchni nieprzepuszczalnej.

Ponadto rozwój zabudowy spowoduje ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych i zmniejszenie potencjalnej przestrzeni produkcyjnej gleb. Zabudowa nieużytków spowoduje zasklepienie powierzchni, powodując ich degradację. Niemniej jednak w granicach planu nie występują chronione grunty orne klasy III.

Podczas pracy maszyn i pojazdów, mogą wystąpić ich awarie, w wyniku których może dojść do bezpośredniego zanieczyszczenia gruntu olejami lub substancjami ropopochodnymi w przypadku niepodjęcia odpowiednich działań zaradczych. Tego rodzaju potencjalne zagrożenie ma charakter chwilowy i związany jest z możliwością przedostania się do gruntu tylko niewielkich ilości zanieczyszczeń, a przestrzenny zasięg należy traktować, jako punktowy, niemający większego znaczenia dla lokalnego środowiska przyrodniczego. Przy uwzględnieniu odpowiednich zabezpieczeń, zagrożenie to będzie niewielkie.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na powierzchnię ziemi. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter miejscowy, bezpośredni, długoterminowy i stały.

2. Wody podziemne i powierzchniowe

Wprowadzenie sztucznych nawierzchni terenu, poprzez realizację zabudowy produkcyjnej i usługowej, zwiększa ryzyko pogorszenia stosunków wodnych, zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego oraz wystąpienia zmian w lokalnym obiegu wody. Przewiduje się zmniejszenie ilości wody infiltrującej do gruntu wynikające z redukcji powierzchni biologicznie czynnej, ograniczenie retencji wód w wierzchniej warstwie gleby, zwiększenie odpływu wód opadowych i roztopowych oraz zwiększenie poboru wody i ilości wytwarzanych ścieków. W zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych plan ustala retencionowanie lub odprowadzanie w granicach własnej działki oraz dopuszcza odprowadzenie do sieci kanalizacji deszczowej lub rowów. Wprowadzono również zakaz odprowadzania do kolejowych obiektów odwodnieniowych. Natomiast w zakresie zagospodarowania ścieków komunalnych i przemysłowych nakazuje się odprowadzenie do sieci kanalizacji sanitarnej, przy czym do czasu jej budowy dopuszcza się czasowe gromadzenie w szczelnych zbiornikach bezodpływowych lub oczyszczanie w indywidualnych systemach oczyszczania. W przypadku wód popłucznych z własnych ujęć wód dopuszcza

się odprowadzenie do gruntu, wód powierzchniowych lub zbiorników retencyjno-odparowujących, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Realizacja funkcji produkcyjnych i usługowych wpłynie na zmiany stosunków wodnych spowodowane odwodnieniem obszarowym wokół obiektów kubaturowych. Wpływ ten może zaznaczyć się w zmianach dróg przepływu wody podziemnej w osadach czwartorzędowych, nie zagraża jednak zasobom wód podziemnych. Lokalna zmiana stosunków wodnych związana z powstaniem obiektów nie spowoduje trwałego obniżenia poziomu wód gruntowych. Realizacja planowanego zagospodarowania nie będzie prowadzić do odwodnień mogących negatywnie oddziaływać na wody powierzchniowe i podziemne oraz naruszać naturalnej dynamiki wód podziemnych na omawianym terenie.

W trakcie realizacji funkcji planistycznych i zagospodarowania terenów zgodnie z ustaleniami planu mogą zaistnieć sytuacje awaryjne, których skutkiem może być wyciek niewielkich ilości substancji ropopochodnych do gruntu, pochodzących z pojazdów i maszyn budowlanych (w wyniku ich ewentualnej awarii). Jednakże zanieczyszczenia gruntu substancjami ropopochodnymi są mało prawdopodobne, dotyczą tylko krótkotrwałego etapu budowy i nie wiążą się z ryzykiem zanieczyszczenia wód podziemnych.

Potencjalne ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, na skutek realizacji nowych terenów zagospodarowania przestrzennego wskazanych w planie, jest minimalne. Zgodnie z zapisami planu ścieki komunalne i przemysłowe z terenu planu planuje się odprowadzać do sieci kanalizacji sanitarnej, natomiast do czasu budowy sieci kanalizacji sanitarnej dopuszcza się ich zagospodarowanie w sposób indywidualny zgodnie z przepisami odrębnymi. Stanowi to furtkę dla rozwoju terenów z potencjałem inwestycyjnym. Zakazanie powyższych sposobów zagospodarowania ścieków byłoby niezgodne z prawem oraz stanowiło istotne ograniczenie potencjału rozwojowego gminy. Zarówno zastosowanie zbiorników bezodpływowych jak i przydomowych oczyszczalni ścieków niesie za sobą potencjalne zagrożenie dla jakości środowiska gruntowo-wodnego, w przypadku rozszczelnienia zbiornika, bądź wprowadzenia do ziemi ścieków nieoczyszczonych. Przy czym każda oczyszczalnia musi być objęta nadzorem technologicznym. Podczas dokładnej kontroli można ocenić, czy wszystkie elementy konstrukcyjne prawidłowo działają. W interesie właścicieli indywidualnych systemów oczyszczania jest również regularna kontrola jakości odprowadzanych do gruntu ścieków. Obowiązującym aktem normatywnym określającym wymagania jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi (w tym m.in. najwyższe dopuszczalne wartości zanieczyszczeń dla ścieków z oczyszczalni oraz minimalną częstotliwość pobierania próbek ścieków) jest *Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych* (Dz.U. 2019 poz. 1311). W związku z powyższymi prawnymi rozwiązaniami zabezpieczającymi środowisko gruntowo-wodne oraz przyjętymi w planie rozwiązaniami nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania nieczystości płynnych oraz wód opadowych na zasoby hydrologiczne analizowanego obszaru oraz jego sąsiedztwa. Należy mieć także na uwadze, że wody powierzchniowe znajdują się w znacznym oddaleniu od granic planu, dlatego też biorąc pod uwagę zaplanowane rozwiązania techniczne, nie prognozuje się negatywnego wpływu.

Analizując powyższe uwarunkowania oraz stan wód podziemnych i powierzchniowych, a także mając na uwadze charakter planowanego zagospodarowania

i związane z nim oddziaływanie, należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń planu nie wpłynie negatywnie na wody powierzchniowe i podziemne. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter miejscowy, bezpośredni, krótkoterminowy i chwilowy.

3. Klimat

Przewiduje się, że w skali regionalnej i ponadregionalnej wpływ realizacji ustaleń planu na warunki klimatyczne i mikroklimatyczne nie będzie istotny. Niemniej w niewielkim stopniu zmieni warunki topoklimatyczne. Wprowadzenie sztucznej nawierzchni w formie zabudowy produkcyjnej i usługowej na tereny dotychczas biologicznie czynne wpłynie na przekształcenia topoklimatu poprzez szybsze nagrzewanie oraz większą pojemność cieplną powierzchni betonowych i asfaltowych w stosunku do powierzchni pokrytej roślinnością. Modyfikacja topoklimatu może być widoczna również w zmianie warunków wietrznych i wilgotnościowych. W wyniku zabudowy powstanie lokalna cyrkulacja, której intensywność i kierunek będzie uzależniony od wielkości oraz rozkładu zabudowy.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na klimat atmosferyczny. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter miejscowy, bezpośredni, długoterminowy i stały.

4. Powietrze atmosferyczne

W wyniku realizacji planowanego przeznaczenia terenu w postaci zabudowy usługowej i produkcyjnej można spodziewać się wzrostu zanieczyszczenia powietrza zarówno na terenie planu, jak i na terenach z nim sąsiadujących. Podczas prowadzenia prac budowlanych związanych z realizacją dopuszczonego w planie przeznaczenia terenów, może nastąpić zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, którego głównymi źródłami będą:

- emisja niezorganizowana pyłu pochodzącego z materiałów budowlanych oraz pyłu powstającego w trakcie pracy maszyn i urządzeń wykonujących roboty ziemne,
- emisja spalin pochodzących z pracujących maszyn budowlanych (koparki, dźwigi) i ruchu pojazdów transportowych – głównie tlenku węgla, tlenku azotu, dwutlenku siarki i węglowodorów. Zanieczyszczenia te wystąpią przede wszystkim na obszarze prowadzonych prac budowlanych, a także w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Mogą one również wystąpić w sąsiedztwie tras przejazdowych transportu samochodowego.

Powyższe uciążliwości będą mieć charakter krótkotrwały i wystąpią głównie podczas prowadzenia prac budowlanych oraz ustąpią po ich zakończeniu. Biorąc pod uwagę ich intensywność i zasięg można je uznać za nieistotne. Natomiast wpływ na powietrze atmosferyczne w trakcie funkcjonowania planowanego przeznaczenia będzie wynikał przede wszystkim z konieczności zaopatrzenia nowej zabudowy w ciepło oraz obsługi jej ruchem samochodowym, dlatego też w wyniku realizacji ustaleń planu zwiększy się ilość zanieczyszczeń emitowanych do powietrza wynikających z niskiej emisji. Jednakże nie ma podstaw do prognozowania, aby realizacja planu spowodowała znaczące oddziaływanie na powietrze, a tym bardziej przyczyniła się do przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości powietrza.

Udział w emisji zanieczyszczeń powietrza będą mieć również pojazdy poruszające się po istniejących ciągach komunikacyjnych. Pomiary ruchu wykonywane na drogach w Polsce wskazują na stały wzrost natężenia ruchu. W związku z tym w otoczeniu drogi sąsiadującej z planem, należy liczyć się z okresowo podwyższonymi, ale prawdopodobnie nie przekraczającymi norm, stężeniami węglowodorów, tlenku węgla, tlenków azotu, ozonu, aldehydów, pyłów i metali, w tym zwłaszcza ołowiu. Istotne znaczenie ma również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon i nawierzchni dróg.

Generalnie nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na powietrze atmosferyczne. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter bezpośredni, krótkoterminowy i długoterminowy, chwilowy i stały.

5. Różnorodność biologiczna oraz świat roślinny i zwierzęcy

Realizacja ustaleń planu będzie skutkowałą zmniejszeniem arealu powierzchni biologicznie czynnych, co w następstwie spowoduje utratę bazy żerowiskowej i potencjalnych siedlisk lęgowych ornitofauny, a także pozostałej fauny. Należy jednak mieć na uwadze, iż przedmiotowy teren stanowi ekosystem relatywnie ubogi, bez stabilnych siedlisk roślinnych, stanowisk roślin cennych i chronionych, natomiast otwarta przestrzeń gruntów rolnych oraz sąsiedztwo ciągów komunikacyjnych sprawiają, że występują tu jedynie synantropijne i pospolite gatunki zwierząt. Ponadto dla terenów przewidzianych pod zabudowę (U-P) plan ustala powierzchnię biologicznie czynną minimalnie 20% powierzchni działki budowlanej.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na świat roślinny i zwierzęcy oraz bioróżnorodność. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter bezpośredni, pośredni, długoterminowy i stały.

6. Krajobraz

Planowane zagospodarowanie będzie istotnie wpływać na zmianę charakteru krajobrazu analizowanego obszaru, gdyż plan dopuszcza wprowadzenie zabudowy produkcyjnej i usługowej na tereny gruntów rolniczych występujących w sąsiedztwie lasów i pozbawionych jak dotąd zabudowy. Realizacja ustaleń projektowanego planu związana jest z ingerencją w aktualny krajobraz głównie poprzez wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych. Wpływ przekształceń ograniczony będzie jednak tylko do skali lokalnej, a skala przekształceń zależeć będzie od charakteru zagospodarowania obszaru planu. Poza terenami produkcyjnymi i usługowymi nie przewiduje się wprowadzania uciążliwych dla krajobrazu budowli kubaturowych bądź dominant krajobrazowych. Ponadto planowana zabudowa częściowo osłonięta będzie terenami leśnymi, sąsiadującymi z analizowanym mpzp, co ograniczy w pewnym stopniu oddziaływanie wizualne zabudowy. Rozwój dopuszczalnej w planie zabudowy będzie się odbywał w otoczeniu terenów rolnych oraz komunikacyjnych, dlatego ich wpływ na krajobraz kulturowy będzie ograniczony.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na krajobraz. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter bezpośredni, miejscowy, długoterminowy i stały.

7. Zabytki i dobra materialne

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków, krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej a planie przedstawiono lokalizację stanowisk archeologicznych, w obrębie których należy postępować zgodnie z przepisami odrębnymi. Za istotne należy uznać, iż zgodnie z art. 32 *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 840), na prowadzącym roboty budowlane lub ziemne, który odkrył przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, ciąży obowiązek wstrzymania wszelkich robót mogących uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczenie przedmiotu i miejsca jego odkrycia oraz niezwłoczne zawiadomienie o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków. Mając powyższe na uwadze, nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania ustaleń planu na elementy środowiska kulturowego.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na zabytki i dobra materialne. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy i stały.

8. Złóża kopalin

Na obszarze planu nie występują udokumentowane złoża kopalin.

9. Zdrowie i warunki życia ludzi

Obszar planu znajduje się na wschód od zwartej zabudowy miejscowości Chełmsko. Tereny zamieszkałe oddzielone są od obszaru planu czynną linią kolejową relacji Skwierzyna – Wierzbno.

Zagospodarowanie terenu opisane ustaleniami projektu planu nie wprowadza inwestycji stanowiących zagrożenie dla zdrowia ludzi. Nie prognozuje się pogorszenia warunków życia ludzi, mieszkańców Chełmska. Projektowana funkcja produkcyjno-usługowa będzie stanowić odrębną strukturę funkcjonalno-przestrzenną niepowiązaną wprost z miejscowością. Zakłada się bowiem, że podstawowe powiązanie komunikacyjne tego terenu nastąpi poprzez istniejące skrzyżowanie na drodze krajowej nr 24 i projektowany układ dróg. Niewielki fragment planu (U-P) będzie mógł być obsługiwany z przyległej drogi powiatowej relacji Chełmsko – Twierdzielewo poprzez drogę wewnętrzną 4KR. Nie przewiduje się także budowy nowych powiązań drogowych poprzez linię kolejową stanowiącą nieprzekraczalną granicę funkcji. Dodatkowo w szczegółowych ustaleniach wprowadzono strefowanie zagospodarowania poszczególnych terenów przewidzianych pod zabudowę. Dla terenów 1U-P, 2U-P, 3U-P i 4U-P położonych najbliżej zabudowy miejscowości Chełmsko wysokość zabudowy wynosi maksymalnie 12m (na pozostałych maksymalnie 25m). Zakazano także lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Niemniej w wyniku realizacji planowanej zabudowy produkcyjnej i usługowej na przedmiotowym obszarze nastąpi wzrost ruchu komunikacyjnego oraz towarzyszących mu uciążliwości, takich jak nieznaczne pogorszenie stanu sanitarnego atmosfery i klimatu akustycznego. Na poziom emisji hałasu komunikacyjnego będą wpływały takie czynniki jak:

natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów oraz rodzaj nawierzchni i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Oddziaływania akustyczne będą występowały zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji planowanego zagospodarowania. Oddziaływania związane z transportem ciężarowym obsługującym plac budowy oraz emisja hałasu z placu budowy, będą krótkotrwałe i ograniczą się do czasu budowy danej inwestycji.

Przewiduje się, że skala oddziaływań będzie niewielka, o lokalnym charakterze, a oddziaływania, zgodnie z ustaleniami planu, nie spowodują przekroczeń dopuszczalnych norm.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na zdrowie i życie ludzi. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter bezpośredni, pośredni, długoterminowy i stały.

10. Obszary i obiekty chronione

Na obszarze objętym planem nie występują obszarowe i punktowe formy ochrony przyrody. W odległości ok. 4km na południowy wschód od granic planu występują:

- Pszczewski Park Krajobrazowy,
- obszar specjalnej ochrony ptaków „Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry” (PLB080005),
- obszar o szczególnym znaczeniu dla wspólnoty „Rynna Jezior Obrzańskich” (PLH080002).

Z kolei w kierunku północnym ok. 3km zlokalizowane są:

- obszar chronionego krajobrazu „Dolina Warty i Dolnej Noteci”,
- Obszar specjalnej ochrony ptaków „Puszcza Notecka” (PLB300015).

Realizacja ustaleń planu nie wprowadza na przedmiotowy teren zmian w zagospodarowaniu, które mogłyby skutkować jakimikolwiek zagrożeniami dla powyższych obszarów. Generalnie parametry i wskaźniki planowanej zabudowy stanowią optymalne zabezpieczenie występujących w sąsiedztwie planu wartości przyrodniczych. W związku z powyższym biorąc pod uwagę skalę oraz rodzaj przekształceń nie przewiduje się wpływu na znajdujące się w bliższym i dalszym sąsiedztwie formy ochrony przyrody.

Analizując plany zadań ochronnych dla powyższych obszarów Natura 2000 należy stwierdzić, iż zidentyfikowane w tych dokumentach zagrożenia nie są związane z planowanym zagospodarowaniem przestrzennym wskazanym w przedmiotowym planie. Dlatego też należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń planu nie stanowi zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony zwierząt i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony tych obszarów.

Uwzględniając charakter planowanych zamierzeń ujętych w planie należy jednoznacznie stwierdzić, że ich realizacja nie spowoduje wystąpienia znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, pozytywnych i negatywnych, stałych i chwilowych na cele i przedmioty ochrony obszarów chronionych oraz integralność tych obszarów.

11. Transgraniczne oddziaływania na środowisko

Charakter i zasięg potencjalnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją zagospodarowania przestrzennego przedstawionego w analizowanym planie będzie relatywnie niewielki i ograniczony praktycznie do terenu planu. Dlatego też nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

V. ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE I KOMPENSACJA PRZYRODNICZA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ

1. Rozwiązania mające na zapobieganie i ograniczanie

Środowisko przyrodnicze

W celu zagospodarowania terenu planu w sposób ograniczający niepożądane przekształcenia i zmiany w środowisku, proponuje się następujące działania:

- projektowane obiekty winny się charakteryzować dbałością o estetykę zagospodarowania terenu (rozwiązania w zakresie brył obiektów i detalu architektonicznego, materiały wykończeniowe, kolorystyka, zagospodarowanie otoczenia). Szczególną rolę w kształtowaniu walorów estetycznych krajobrazu powinna pełnić zieleń, poprzez maskowanie i łagodzenie wprowadzanych przez człowieka elementów obcych, „agresywnych” czy sztywnej linii zabudowy;
- należy chronić warstwę próchniczą gleby, w celu późniejszego jej użycia do rekultywacji gruntów;
- wszystkie prace, w szczególności związane z robotami budowlanymi, prowadzić z poszanowaniem środowiska, przez co na etapie budowy negatywne oddziaływanie będzie miało jedynie charakter chwilowy;
- zabezpieczenie środowiska gruntowo-wodnego przed migracją zanieczyszczeń poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, nie dopuszczanie do wycieku paliwa, prowadzenie w sposób zorganizowany gospodarki materiałowo-sprzętowej, odpadowej oraz ściekowej;
- jak najkrótsze istnienie zagłębień i wykopów ziemnych stwarzających pułapkę i barierę fizyczną dla małych zwierząt;
- zgodnie z art. 87a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie, z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu, przeprowadzać w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom.

Zdrowie i warunki życia ludzi

W celu zagospodarowania terenu planu w sposób ograniczający niepożądane zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, proponuje się następujące działania:

- w przypadku lokalizacji uciążliwych funkcji produkcyjnych lub usługowych zaleca się stosowanie zieleni izolacyjnej i ograniczenie uciążliwości do zajmowanych terenów; zaleca się także stosowanie w takich lokalizacjach do budowy materiałów o podwyższonej izolacyjności akustycznej lub stosowanie ekranowania przez zabudowę niewrażliwą na hałas (np. obiekty usługowe);
- wskazane jest wykorzystanie do ogrzewania budynków proekologicznych paliw (olej, gaz, biomasa) oraz zastosowanie urządzeń o wysokiej sprawności i niskiej emisyjności, zaleca się także wykorzystanie źródeł energii odnawialnej (energia słoneczna, geotermalna, wody).

2. Kompensacja przyrodnicza

Zgodnie z zapisami art. 34 *ustawy o ochronie przyrody* (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.), w świetle artykułu 33 ust. 3, działania kompensacyjne stosuje się w wypadku, gdy realizacja projektu planu będzie źródłem znacząco negatywnych oddziaływań na cele ochrony obszaru Natura 2000, a działania zabezpieczające i ograniczające nie przyniosą oczekiwanych skutków.

Ze względu na to, iż planowane rozwiązania zawarte w projekcie planu nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na gatunki i siedliska przyrodnicze, będące przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000, jak również na inne obszary szczególnie cenne przyrodniczo, nie wskazano rozwiązań mających na celu kompensację przyrodniczą.

VI. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W DOKUMENCIE

Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg projektowanego planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko oraz na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, nie przedstawiono rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

VII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko jest częścią procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Przytoczna dla obszaru inwestycyjnego położonego na wschód od miejscowości Chełmsko. Celem prognozy jest zidentyfikowanie potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń planu, które mogą wystąpić w środowisku, w związku z realizacją dopuszczonych w tym dokumencie przekształceń. Ponadto prognoza określa możliwości zapobiegania i ograniczania potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją postanowień dokumentu.

Dla terenu gminy Przytoczna sporządzone zostało *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe (2021)*, w którym dokonano opisu struktury ekofizjograficznej i określono przydatność terenów pod zainwestowanie. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdza się, że ustalenia projektu planu dostosowane zostały do zasad i wytycznych określonych w opracowaniu ekofizjograficznym.

Nie proponuje się specjalnego monitoringu skutków realizacji ustaleń projektu planu na środowisko. Kontrole i monitoring poszczególnych komponentów środowiska będą wykonywane w ramach przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz prawa lokalnego.

Podczas opracowywania niniejszej prognozy nie napotkano żadnych trudności ani luk w stanie współczesnej wiedzy, mogących wpłynąć na opis stanu środowiska oraz ocenę oddziaływań skutków realizacji ustaleń przedmiotowego dokumentu.

Obszar objęty planem zlokalizowany jest w zachodniej części gminy Przytoczna, na wschód od miejscowości Chełmsko. Zgodnie z podziałem administracyjnym gmina Przytoczna położona jest w województwie lubuskim. Analizowany obszar zajmuje ok. 141 ha.

Pod względem geomorfologicznym dokumentowany obszar położony jest w obrębie mezoregionu *Pojezierze Poznańskie*. Na terenie przedmiotowego planu nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych. W obszarze opracowania nie występują płynące i stojące wody powierzchniowe. Na terenie planu wyznaczone zostały: 1 jednolita część wód płynących oraz 1 jednolita część wód podziemnych. Obszar gminy znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Analizowany teren leży w przejściowej strefie klimatycznej.

Analizowany teren obejmuje grunty orne nieużytki. Agrocenozy pól uprawnych podlegają intensywnemu zagospodarowaniu, w związku z czym w znikomym stopniu rozwija się na nich roślinność spontaniczna. Uprawom towarzyszą pospolite gatunki roślin tworzące ubogie zbiorowiska roślinności segetalnej. Na przedmiotowym terenie spotkać można pospolicie występujące w całym kraju gatunki ssaków, a wśród nich jeże, krety, wiewiórki, ryjówkowate, lisy, kuny leśne, myszy, tchórze, dziki. Awifaunę analizowanego obszaru stanowią ptaki związane przede wszystkim z siedliskami rolniczymi.

Na obszarze objętym planem nie występują obszarowe formy ochrony przyrody, ani korytarze ekologiczne.

Krajobraz opracowania ma charakter otwarty i należy do typu antropogeniczno – biologicznego ukształtowanego głównie w wyniku rolniczej działalności człowieka.

Generalnie walory krajobrazowe obszaru planu są przeciętne, a ich atrakcyjność podnosi sąsiedztwo terenów leśnych, występujących wzdłuż północnej i południowej granicy planu.

Prognozowane zmiany w środowisku przyrodniczym w przypadku braku realizacji ustaleń planu, nie będą miały charakteru gwałtownych przekształceń, przy założeniu, że nie wystąpią żadne dodatkowe czynniki degradujące w stosunku do procesów już istniejących.

Jednym z głównych źródeł antropogenicznych oddziaływań na środowisko obszaru gminy jest rolnictwo, powodujące m.in. synantropizację roślinności, degradację struktury ekologicznej terenu, przekształcenie krajobrazu oraz erozję glebową. Do głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, zalicza się transport samochodowy.

W projekcie planu znajduje odzwierciedlenie podstawowa konstytucyjna zasada polityki ekologicznej – zasada zrównoważonego rozwoju, a proponowane rozwiązania przestrzenne uwzględniają cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu ponadlokalnym.

Realizacja ustaleń planu może powodować przekształcenia powierzchni ziemi, związane przede wszystkim z pracami ziemnymi, przygotowującymi teren na posadowienie nowej zabudowy oraz dróg i infrastruktury technicznej. Nie prognozuje się jednak znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na powierzchnię ziemi. Ponadto rozwój zabudowy spowoduje ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych.

Wprowadzenie sztucznych nawierzchni terenu, poprzez realizację zabudowy, zwiększa ryzyko pogorszenia stosunków wodnych, oraz zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego, jednak potencjalne ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, na skutek realizacji ustaleń planu jest minimalne.

Przewiduje się, że w skali ponadlokalnej wpływ realizacji ustaleń planu na warunki klimatyczne będzie nieistotny. Nie prognozuje się również znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na klimat lokalny.

W związku z realizacją nowej zabudowy można spodziewać się wzrostu zanieczyszczenia powietrza. Będzie to spowodowane przede wszystkim wzrostem zapotrzebowania na ciepło oraz obsługą komunikacyjną. Jednakże nie ma podstaw do prognozowania, aby realizacja planu spowodowała znaczące oddziaływanie na powietrze, a tym bardziej przyczyniła się do przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości powietrza.

Głównym źródłem hałasu w środowisku pozostanie transport drogowy odbywający się głównymi szlakami komunikacyjnymi. W związku rozwojem zabudowy komunikacyjny może ulec zwiększeniu. Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń planu na klimat akustyczny. Zmiany jakie w tym zakresie wystąpią, będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy i stały.

Generalnie ustalenia planu nie wprowadzają inwestycji stanowiących zagrożenie dla zdrowia i pogarszających warunki życia ludzi (w skali wykraczającej poza normalne użytkowanie terenów zabudowanych).

Planowany rozwój terenów inwestycyjnych będzie odbywał się poza zasięgiem terenów wartościowych przyrodniczo. Niemniej realizacja ustaleń planu w zakresie nowej zabudowy będzie skutkować zmniejszeniem areału gruntów rolnych, co w następstwie spowoduje częściową utratę bazy żerowiskowej i siedlisk lęgowych ornitofauny zasiedlającej pola uprawne, a także pozostałej fauny, której siedliskiem bytowania są tereny otwarte.

Planowane zagospodarowanie będzie istotnie wpływać na zmianę charakteru krajobrazu analizowanego obszaru, gdyż plan dopuszcza wprowadzenie nowej zabudowy produkcyjnej, usługowej oraz magazynowej na tereny nieużytków. Realizacja ustaleń projektowanego planu związana jest z ingerencją w aktualny krajobraz głównie poprzez wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych. Wpływ przekształceń ograniczony będzie jednak tylko do skali lokalnej, a skala przekształceń zależy będzie od charakteru zagospodarowania poszczególnych działek.

Realizacja ustaleń planu nie wprowadza na przedmiotowy teren zmian w zagospodarowaniu, które mogłyby skutkować jakimikolwiek zagrożeniami dla znajdujących się w niedalekiej odległości obszarów chronionych na podstawie *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*. Generalnie parametry i wskaźniki planowanej zabudowy stanowią optymalne zabezpieczenie występujących w sąsiedztwie wartości przyrodniczych. W związku z powyższym biorąc pod uwagę skalę oraz rodzaj przekształceń nie przewiduje się wpływu na znajdujące się w bliższym i dalszym sąsiedztwie formy ochrony przyrody.

Charakter i zasięg potencjalnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją zagospodarowania przestrzennego przedstawionego w analizowanym planie będzie relatywnie niewielki. Dlatego też nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko. Ponadto ze względu na to, iż planowane rozwiązania nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na gatunki i siedliska przyrodnicze, będące przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000, jak również na inne obszary szczególnie cenne przyrodniczo, nie wskazano rozwiązań mających na celu kompensację przyrodniczą.

Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg projektowanego planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko oraz na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, nie przedstawiono rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie. Natomiast w celu ograniczenia ewentualnych niekorzystnych oddziaływań oraz zmian w środowisku wywołanych realizacją ustaleń planu, w dokumencie zaproponowano liczne rozwiązania ograniczające.

Podsumowując, nowo opracowany dokument uwzględnia potrzeby rozwojowe gminy, jednocześnie sankcjonując wymogi ochrony środowiska.

Literatura

1. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe (Bartosz Skrzypczak, Poznań, 2021 r.).
2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (*uchwała Nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 kwietnia 2018 r.*).
3. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967).
4. Serwis WMS Geoserwis Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska [dostęp: 2021.07].
5. Portal internetowy Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

ZAŁĄCZNIK

do prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru inwestycyjnego na wschód od miejscowości Chełmsko

Gorzów, dnia 15 marca 2023 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że ukończyłem jednolite studia magisterskie z kształceniem w obszarze nauk o Ziemi. Tym samym spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.), do kierowania zespołem sporządzającym prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru inwestycyjnego na wschód od miejscowości Chełmsko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr Jan Biernacki
URBANISTA
Dok. nr 2-102

